

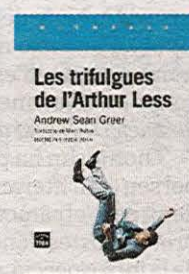
Les còmiques tribulacions d'un autor gai fracassat

PERE ANTONI PONS

El protagonista de *Les trifulgues de l'Arthur Less*, l'Arthur Less del títol (el cognom, en anglès, vol dir "menys", i són abundants els jocs de paraules i els equivocs que suscita la coincidència tot al llarg de la novel·la), està en hores baixes: la que fins ara havia estat la seva editorial ha rebutjat la publicació de la quarta novel·la que ha escrit i qui havia estat la seva parella durant anys, el Freddy, es casa amb el seu nou nòvio. Per si tot això fos poc, l'Arthur està a punt de fer 50 anys, una edat

que –segons pensa ell mateix– marca el principi de la vellesa i la decadència.

La veritat és que és un paio molt exagerat, l'Arthur. S'ho pren tot molt a pit i reacciona amb una susceptibilitat tremenda i histriònica davant totes les coses complicades o adverses que li passen. I n'hi passen un fotimer. N'és una mostra, d'aquesta tendència a l'exageració autopunitiva i melodramàtica, la manera com decideix afrontar la crisi del casament del seu ex: muntant-se una marató viatgera (més de feina que d'esbarjo) que en qüestió d'uns pocs mesos el porta arreu del planeta, des de San Fran-

LES TRIFULGUES DE L'ARTHUR LESS
ANDREW S. GREER
ED. 1984 / ALIANZA
TRAD. MARC RUBIÓ
320 PÀG. / 18 €

cisco i Nova York fins al Japó, passant per Mèxic, Itàlia, Alemanya, França, el Marroc i l'Índia. El relat fresc i esvalotat d'aquest marejador itinerari és l'esquelet de la novel·la amb què Andrew Sean Greer (Washington D.C., 1970) ha guanyat el Pulitzer de ficció del 2018 i que ara ens arriba en català en una bona traducció de Marc Rubió.

Quan la novel·la ja emprèn el tram final, el narrador –de qui només a les últimes pàgines en coneixem la identitat, en un cop d'efecte que, més enllà de la sorpresa, té la virtut de redimensionar d'una manera emotiva la comicitat general de la història– ens explica que

l'Arthur Less, tot sol, abatut, està pensant en la novel·la que l'editorial li ha rebutjat i, de cop, pren consciència que és una mala novel·la. Que, tot i la seva ambició i les seves intencions, és la típica història "punyent i melancòlica" sobre un "home trist" i homosexual "de mitjana edat que volta per la ciutat on va néixer, recordant el passat i tement el futur, un peripatetisme d'humiliació i recança, el procés d'erosió d'una ànima masculina solitària". Aleshores, per arreglar-ho, el Less pren la decisió de reescriure-la amb més humor, disbauxa i ironia, i sobretot sense una compassió tan llepada, òbvia i sentimental envers el seu protagonista.

Un home digne de llàstima

Precisament, aquesta és la manera –un punt de vista distant i desenfadat, un to tirant a burleta, una prosa lleugera, colorista i enjogassada– com Andrew Sean Greer ha escrit *Les trifulgues de l'Arthur Less*. És una opció que impedeix en tot moment que la novel·la derivi cap al melodrama romàntic –i això que està plena de materials inflamables: els desficiis i els capricis amorosos, la por a la solitud, les manies presumides de l'edat, el trauma de descobrir que no és un geni–, cosa que s'agraeix, però que també, en certs passatges, dona al protagonista un aire quasi caricaturesc, que fa que ens resulti més o menys graciós o irritant, però sobretot que ens sembli una bestioleta curiosa, risible i més aviat digna de llàstima.

En relació amb això, és significatiu que els millors passatges de la novel·la –i n'hi ha de memorables– siguin aquells en què el protagonista l'agafen tot un seguit de secundaris que posen en evidència –i alhora enriqueixen– la innocència volàtil i capriciosa, d'etern adolescent, del Less confrontant-la amb un sentit més madur i reflexionat de la vida i les relacions sentimentals. Una novel·la notable, però desigual. ♦♦

La tristesa d'una vida resignada

ÁLVARO PONS

¿És possible fer vida normal quan el món s'ensorra al teu voltant? Com a premissa d'una història de ficció, la pregunta és perfecta i fàcilment identificable en la base de molts relats, des de la ciència-ficció fins al costumisme. Forma part de la vida enfrontar-se a les crisis, una part gairebé inseparable de l'existència. Tanmateix, hi ha un moment de la història de la humanitat en què aquesta pregunta genera tanta vergonya que l'única resposta possible és el silenci i l'oblit. L'ascens de Hitler al poder a Alemanya va donar lloc a un dels processos d'enginyeria social més perversos que s'han conegut, l'anomenat *gleichschaltung*, una operació de manipulació de la societat a una escala immensa sobre fonaments tan inhumans i al·lucinogens que és difícil comprendre que tot un poble acabés col·laborant en tal absurd. Però la societat alema-

nya va assimilar el missatge nazi entre l'entusiasme d'alguns i la passivitat resignada de molts, una equació tan maleïda com humiliant fins al punt que és difícil trobar estudis sobre com va ser la vida quotidiana durant el Tercer Reich. Més enllà del famós llibre de Richard Grunberger, *Història social del Tercer Reich*, sembla com si la societat necessités oblidar que l'horror va néixer d'uns pocs, però tota la societat va mirar cap a una altra banda.

Irmína, de Barbara Yelin, es una aportació necessària per il·luminar la realitat social de l'Alemanya que sorgeix després de la República de Weimar i l'ascens de Hitler, aprofitant les vivències reals de l'àvia de l'autora. A partir de les seves cartes, Yelin reconstrueix la història d'una jove idealista i amb ambicions que emigra a Londres per aprendre un ofici, i topa amb una realitat que la supera a cada pas. És el relat desapaixonat de l'enterrament de les il·lusions d'una dona, sepultades

IRMINA
BARBARA YELIN
ASTIBERRI
TRAD. ITZIAR HERNÁNDEZ RODILLA
288 PÀG. / 27 €

sota tones de resignació forjada a cop de desengany: el romanticisme desapareix davant de l'odi i la indiferència; l'aspiració de llibertat es dilueix en el "kinder, kirche, küche" que s'esperava de tota dona alemanya en el règim nazi: la dedicació completa al país com a mare i esposa; el futur és només arribar a l'endemà.

Un catàleg d'ignominies

L'autora pren com a referent gràfic el treball de Posy Simmonds, acompanyat d'una paleta senzilla que centra l'atenció de la lectura en la figura de la seva protagonista, que actua com eix d'una espiral contínua de decepcions. La vida de la Irmína serveix de punt de partida per desplegar en segon pla un catàleg d'ignominies que haurien d'avergonyar la societat,

amb les quals haurà de bregar la jove protagonista: xenofòbia, racisme, misogínia, odi, repressió, humiliació, pobresa i dolor, unides finalment en la duresa impassible d'una resignació que desfigura la individualitat d'aquesta dona que va intentar lluitar per la seva identitat i llibertat.

Barbara Yelin estén el relat més enllà del nazisme per desenvolupar no només les dificultats d'aquells moments sinó les conseqüències derivades al llarg de tota la vida de la jove, a qui tan sols concedeix la possibilitat de trobar respostes a algunes de les seves aspiracions truncades. Un obra dura que va rebre el premi de la Bande Dessinée Històrica i Social i el prestigiós premi Artemisia de l'associació francesa d'autores de còmic. ♦♦

